

HƯỚNG DẪN CHẤM OLYMPIC NĂM HỌC 2017-2018

Môn Ngữ văn - Lớp 11

Câu 1. (8 điểm)

I. Yêu cầu về kỹ năng

Học sinh biết cách làm một bài văn nghị luận xã hội có bố cục rõ ràng, chặt chẽ, mạch lạc; vận dụng linh hoạt các thao tác lập luận đã học; diễn đạt sáng tạo, biểu cảm và thuyết phục. Không mắc lỗi về chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

II. Yêu cầu về kiến thức

Học sinh có thể trình bày ý kiến, quan điểm của mình theo những cách khác nhau, nhưng bài viết phải rõ ràng, hợp lí, thuyết phục, có cảm xúc. Về cơ bản, bài làm cần đạt được một số ý chính sau:

- **Xác định vấn đề nghị luận:** kỉ luật là cần thiết trong giáo dục.

- **Giải thích:** kỉ luật là những quy tắc, quy định, luật lệ mà con người cần phải chấp hành và tuân theo; là hình thức phạt đối với học sinh vi phạm.

- **Phân tích, chứng minh: Vì sao kỉ luật là cần thiết trong giáo dục**

+ Vì học sinh cần tuân thủ những quy định của nhà trường, thầy cô.

+ Vì việc mắc lỗi của học sinh là điều khó tránh khỏi trong quá trình học tập và rèn luyện tại trường học. Kỷ luật học sinh mục đích là giáo dục để học sinh nhận thức được hành vi của mình và có ý thức sửa chữa.

+

- **Bình luận**

+ Kỉ luật là cần thiết trong giáo dục, giáo viên cần áp dụng giáo dục kỉ luật tích cực, đưa ra những giải pháp hợp lí để phát huy tính tự giác của học sinh...

+ Tuy nhiên, cần lên án những hình thức kỉ luật phi giáo dục khiến học sinh bị tổn thương hoặc những trường hợp khi giáo viên kỉ luật học sinh lại không nhận được sự hợp tác từ phía phụ huynh

- **Bài học nhận thức và hành động**

+ Nhận thức : kỉ luật là cần thiết trong giáo dục

+ Hành động: Tuân thủ kỉ luật nếu hợp lí.

III. Biểu điểm:

- Điểm 7-8: Đáp ứng tốt các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức. Khuyến khích những ý kiến sắc sảo, những cách lập luận sáng tạo, thuyết phục, tạo ấn tượng riêng.

- Điểm 5-6: Đáp ứng được cơ bản các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức, còn yếu về lập luận.

- Điểm 3-4: Đáp ứng ở mức độ trung bình các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức, lập luận yếu, còn lúng túng trong việc trình bày ý kiến cá nhân.

- Điểm 1-2: Chưa hiểu rõ nội dung yêu cầu của đề, trình bày quá sơ sài.

Câu 2. (12 điểm)

I. Yêu cầu về kỹ năng

- Học sinh biết kết hợp các thao tác lập luận để làm bài văn nghị luận tổng hợp về một vấn đề văn học.
- Bài viết có bố cục hợp lý, lập luận chặt chẽ, diễn đạt biểu cảm, lựa chọn và phân tích được các dẫn chứng tiêu biểu để làm sáng tỏ nội dung chính mà đề yêu cầu.
- Không mắc lỗi về chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

II. Yêu cầu về kiến thức

Học sinh có thể trình bày theo các cách khác nhau. Tuy nhiên cần thể hiện được nội dung cơ bản sau:

1. Giải thích.

- Nhà văn là thư kí trung thành của thời đại. Qua những tác phẩm của họ, người đọc có thể hiểu được phần nào diện mạo, bức tranh đời sống của một giai đoạn lịch sử.

- Qua một tác phẩm văn học lớn, tiếng nói của con người trong thời đại đó được thể hiện bằng tiếng nói đại diện của chính nhà văn, người nghệ sĩ sáng tạo.

- Nhà văn lớn phải viết về cuộc sống bằng chính trái tim của mình; họ phải hiểu, cảm thông và chia sẻ với cuộc sống của nhân dân. Tiếng nói của họ phải là tiếng nói của nhân dân; sự sẻ chia sâu sắc của họ về những hạnh phúc hay bất hạnh của nhân dân trong một thời đại sẽ trở thành tiếng nói của dân tộc, rộng lớn hơn là tiếng nói của cả nhân loại.

- Nam Cao là nhà văn vĩ đại đã làm được tất cả những điều đó trong truyện ngắn “Chí Phèo”

2. Chứng minh và bình luận

2.1. Khẳng định ý kiến trên của Bêlinxki là đúng đối với những người nghệ sĩ chân chính qua mọi thời đại.

2.2. Làm rõ điều đó qua truyện ngắn “Chí Phèo”

- *Truyện ngắn “Chí Phèo” đã tái hiện một bức tranh hiện thực của đời sống của người nông dân Việt Nam trước cách mạng tháng Tám: Chí là đại diện, điển hình cho bi kịch bị chà đạp cả nhân hình, nhân tính: từ một người lao động lương thiện, bị tha hoá thành kẻ lưu manh và trở thành “con quỷ dữ của làng Vũ Đại”, cuối cùng chết một cách thảm khốc trên ngưỡng cửa trở về với cuộc sống lương thiện.*

- *“Chí Phèo” đã khái quát hiện thực mang tính quy luật trong xã hội cũ: có áp bức, có đấu tranh, đấu tranh tự phát thường dẫn đến kết cục bi thảm. Và những cuộc đấu tranh như thế này chưa thể kết thúc được vì “tre gài măng mọc”. Bá Kiến chết còn Lí Cường, còn nhiều tên cường hào ác bá khác thì còn những “hiện tượng Chí Phèo” và còn những cuộc đấu tranh tự phát...*

- *Nhà văn thể hiện niềm cảm thương sâu sắc đối với những số phận khổ đau, bất hạnh như Chí Phèo, Thị Nở*

- Nhà văn đã khẳng định bản chất lương thiện tồn tại sâu thẳm trong tâm hồn người nông dân ngay cả khi họ bị cướp đi cả nhân hình lẫn nhân tính. Nam Cao đã phát hiện ra vai trò quan trọng của tình người trong việc đánh thức và khơi dậy nhân tính ở Chí, trong việc bảo tồn và phát triển nhân tính trong cộng đồng người, trong cuộc đời nói chung.

- Nhà văn gián tiếp phê phán những thế lực bạo tàn chà đạp con người. Cái chết của Chí Phèo đã đánh thép tố cáo tội ác của xã hội tàn nhẫn, vô nhân đạo, xã hội đa tiêu diệt đến tận cùng quyền sống, lẽ sống của con người.

- Nam Cao đề ra giải pháp mang tính nhân đạo, mang ý nghĩa hiện thực và triết lý sâu sắc: lật đổ xã hội tàn bạo để bảo toàn nhân tính của con người. Hành động dữ dội của Chí Phèo là đâm chết Bá Kiến đã dự báo sự đối đầu gay gắt cần giải quyết: người lương thiện phải đứng dậy trả thù quyết liệt để giành lại quyền sống lương thiện. Điều đó cũng mang ý nghĩa sâu sắc: khi nào xã hội có lương thiện, có tình người, cái ác không còn thì con người mới được sống một cách xứng đáng. Ở thời đại của Nam Cao số phận của người nông dân hiền lành, lương thiện rơi vào bế tắc.

3. Đánh giá, nâng cao

- Ý kiến trên của Bêlinxki đã đánh giá đúng vai trò, vị trí của nhà văn trong sáng tác văn học nói riêng và đời sống nghệ thuật nói chung. Điều đó đã được chứng minh qua tác phẩm *Chí Phèo*

- Vai trò của người nghệ sĩ trong sáng tác văn học nghệ thuật là rất quan trọng. Thông qua những tác phẩm nghệ thuật lớn người ta có thể hiểu được cuộc sống của một thời đại.

- Người nghệ sĩ phải sáng tác bằng tất cả sự cảm nhận và rung động từ trái tim; phải thấu hiểu, cảm thông và chia sẻ với từng thân phận con người trong cuộc sống... Giá trị hiện thực và giá trị nhân đạo của tác phẩm là thước đo tầm vóc nhà sáng tác; và muốn trở thành vĩ đại, nhà văn phải là người đại diện cho ngôn ngữ và tiếng lòng của một thời đại.

III. Biểu điểm:

- Điểm 11-12: Đáp ứng tốt các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức. Khuyến khích những bài viết sắc sảo, sáng tạo, thuyết phục, tạo ấn tượng riêng.

- Điểm 9-10: Đáp ứng được cơ bản các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức.

- Điểm 7-8: Đáp ứng ở mức độ trung bình các yêu cầu về kỹ năng và kiến thức, còn lúng túng trong việc trình bày ý kiến cá nhân.

- Điểm 5-6: Giải thích được ý kiến xong còn lúng túng trong việc phân tích, chứng minh.

- Điểm 3-4: Chưa hiểu rõ nội dung yêu cầu của đề, phân tích, chứng minh còn yếu kém.

- Điểm 1-2: Không hiểu đề, trình bày quá sơ sài.